

نومرو : ۸۳

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده

داثره اجتهادده

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنچی سنه

اجتهاد

۵ کانون اول ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ باره به

حریت فکریه به خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

رسامی ایدن بکری ایکی یاشنده برایتالیانک ائده بولومش. ایکی بوجوق سنه اول بوتابلو چالیندی و وقت فرانسه ده بویوک برقیامت قومش. بوتون فرانسلر بویله مشهور بر اثرک (لوور) گپی بویوک بر موزه دن ناصل چالینه بیله جکینی صورارق حکومته باغیرمشدی. شمیدی (ژوقوند) ک تکرار بولونعاسی فرانسلری پک سوبندردی.

ایتالیالی رسام (له اواناردو وینچی) ۱۵۰۰ تاریخ میلادینده فلورانسلی (ژاقوندو) نامنده کی بر تاجرک زوجه سنی مودهل اتخاذ ایدره ک ترسیم ایتدیکی بوتابلوی اووقت ۱۲۰۰۰ فرانق کی اوجوز بر مبلغ مقابلنده فرانسه قرانی فرانسوایه صاعمشدی. بوکون تابلونک قیمتی بر میلیون فرانقدر.

ایتالیان، لوور موزه سی آثار صنعتنه مأمور اولان بوکنج سارق، له ثونار دووینچی نک شاه اثرینی نابولیونک خرسز لفتک انتقامی آفاق ایچون چالیدینی سوبیلورمش.

خرسز تابلوی فلورانسلی بر آتیقاجی به صامتی ایسته مش. باریسدن آتیقاجی به له اواناردو وینچی نک اثری بنده رسای برایتالیالی اولان بوتابلو یته ایتالیانک اولالیدر. اونی دوغدینی یره اعاده ایدیکز «دیه» بر مکتوب یازمش. صوکر اونی فلورانسیه به قادار کتیر مرک آتیقاجی به: «بن برایتالیانم وله ثوناردو وینچی نک شاه اثرینی فلورانسیه به اعاده ایتکله بختیارم» دیمش. تابلوی لووردن کمال مهارتله آشیران بوکنج ایتالیانک اونی صامتی ایسته دیکی وقت سوبلیدیکی سوزلرله توقیف ایدیلد کدن صوکر غزته جیلره واقع اولان بیاناتی پک غریب. ایتالیان هان عان پک جدی بروطنرور کورونیور ورسی آنجاق ایتالیایه اعاده ایتک ایچون سرفت ایتدیکی سوبیلورمش.

بومشهور اثرک لوور کیی بر موزه دن ناصل چالیندیغی آکلاماق ایسترسه از شیمیدی بویوک بر شهرتی اولان سارقتی دیکلر بگز:

«بن برتریناچییم، یعنی بر صنعتکارم. فرانسه ی ایتالیان دهانه مدیون اولدینی بر جوق صنعت اثرلرله پک زنکین کوردیم. لوور موزه سنده دیکر فرانسه زعمله لرله برابر چالیشیوردیم. بر جوق دفعه لر، له اواناردو وینچی نک تابلوسی اوکنده دورور، اونی حیران و پرستشکار ایر ایدردیم. آه، بوکیمسه نک تفوق ایدمه جکی ایتالیان صنعت نفیسی ناصیل اینجه خطرله بوتابلونک اوزدرنده کورونیوردی. اونی، بو بویوک اثری بر اجنبی طوبراغنده غصب ایدیلش بر مال کی کوره رک نه متأذی اولوردیم...»

«کندی کندیعه بویوک شاه اثری ایتالیایه اعاده ایتک پک آبی بر حرکت اولاجاغی دوشونوردیم. بوندن صوکر ایتالیان چالماق فیکری کلدی. فی الحقیقه، موزه ده چالیشانلره قارشی خدمه لر هیچ ده دقتی حرکت ایتکن تابلوی آله ایتک

کوزلر سوزولور، سس کسلییر، هرشی اویوقلار؛ افقک لب تارنده قر کیزلیجه آغلار؛

قلبمده آچار وردکدر خسته و مجروح؛ قارشیمده افقک اویوشوق بر لب بی روح؛

محراب خیالده کی آویزه گل - بر، بردن طوتوشوب معبد اظامی آتشلر؛

بینمده یانار کولکلی برکوکب غم - دار؛ بر حسلی صدا صمت مسافاتی قوجاقلار؛

ای روضه میناده یانان قوس مجوهر؛ ای بونجه عصر عالمه حاکم یاشایان سر؛

ای شمیدی قارا لگده قالان جبهه عصمت؛ دوغول یتیشیر هر یری باق قاپلادی ظلمت؛

ای سینه سی اوستنده گونه شر سون آفاق یاتق اویومق دوری دکل، ایسته اویاتق؛

آرتق اویان ای ملت غم - دیده اویان قالق؛ کیت ظلمتی ییق، دشمنی از، آغلاماسین حق؛

ای حق در حاجاتکله کادم سنک ایسته، برشمس ظفر یاق شوصلان، خسته هلاله؛

قورتار بزی آرتق بو باطالقدن اوصاندق؛ باق قاچ سنه در جهلی و تعصب ایله یاندق...»

۳۰ مایس سنه ۱۳۲۹

بوسف ضیا

هَفَّتِه نَامَه

ژوقوند بولوندی ایکی بوجوق سنه اول فرانسلرک (لوور) موزه سنده هرکک کوزی اوکنده چالینان وایتالیالی رسام (ده ثونار) دووینچی نک اثر صنعتی اولان بویوک مشهور تابلو نهایت بر قاچ کون اول. فلورانسده سارقتیک، پایلره

وجودیله قادینک وجودی آراسنده کی فرقدن داها بویوک بر
فری اونلرک دماغلری آراسندهده موجوددر . سوکرا ...
اُک کوچوکاری کولدرک :

— اونا شبهه یوق عارف دیدی . اویله آما بویوک موجود
اولان بوفرک یارینده موجود اولاجاغنه اینیمیک ؟

— شبهه ی وار ؟

— نه دن ؟

— نه دمی ؟ چونکه اُرکک و قادین موجود اولدقلری
کوندنبری اُرککک مالک اولدینی دماغه قادین مالک اولامادی .
قادین . دائماً زوجنک . برادرینک . پدرینک معاونتنه . جاهه
محتاج قالدی . چونکه اونک قادار قونلی و اونک قادار ذکی
و سقللی دکلدی .

— آلدانیورسک عارف . هرايشله نه من عضو ابتدائی
حالنده قالر . بویک آشکاردر . برالکی حرکتدن اسقاط ایت
بر کون اونک دیکرندن کوچوک قالدیکی کوررسک . طبی
بونک کبی بوتون وجودلریله برابر دماغلری اُرککلرککی قادار
فعالیت و حرکتده بولونمادیغندن قادینلرک وجود و دماغلری
ارککلرککندن داها کوچوک قالدی . فقط شیمدی مدنی
یرلرده صنعت ، تجارت ، فن ایشلریله کیره قادیلر ، ارککلر
درجه سننده حتی بعضاً اونلردن زیاده فطانت و ذکا اثری
کوسته ریورلر . ایشته مادام گوری . . قادیلرمنک اینچندن
بر (مادام گوری) نك یتشمه ی اینچن اونلره ویرله ی لازم
کلن حقوقی تأمین ایدمک . سوک زمانرده ممالک مدنییه قادیلری
المرییه دوغرو حقیقه شایان دقت بر خطوه داها آتدیلر .
شیمدییه قادار نظری بردارنه اینچنده قادین مسائی آرق
بر ساحه عملیه بولیور . نسا یون . آرق آکلایورکه استرداد
حقوق اینچون یالکیز سوز کافی دکل . مشروطی و اصولی
دائرهنده اداره ایدیلر ، بر حرکت فعلیه لازمدر .

اونلر تأمین ایدیورلرکه حکومت مأمورنه داخل اولاراق
استعداد اداریلرینی . حق انتخاب کندیلرینه بخش ایدیلر
نهایت تربیه سیاسیلر . کوسته ره جکلر . دیورلرکه : « بز »
ارککلره بردنره بخش ایدیلن پک واسع حق انتخاب عواقبی
اونو تمیوز و مملکتک بردنره تحمیل ایدمه یه جکی بر انقلاب یاماق
ایسته میوز . « بزه کلنجه قادیلرمنک انتخاب حقنی طلب ایتدن
اول ایسته مه لری لازم کلن پک چوق حقلری وار .

کنجلاک مباحثه لری دوام ایدیوردی ، تستردن محبه
باشلادیلر . اُک بویوکلری تسترک بوتون بوتون لهنده بولونیور ،
اورتانه بر آژ داها سربست . اُک کوچوک تامیله سربستانه
اداره کلام ایدیوردی . اونلری دیکلرکن قلباً ممنون اولدم .
هپسی . فکرینه تامیله مخالف بر فکر درمیان ایدن آرقاداشنی
ساکتانه دیکلیور ، بدلاجه بر تمصبله حدتلمیوردی .

پک کوچ اولمایا قادی . صالونک بوش قالدینی بروقتی کوزلیهرک
اونی آصیلی اولدینی دیواردن ایندیهرک و چرچیوه سنی چیقاراق
آشیراجا قدم . یاواش یاواش بوفکر بوتون موجودیتی استیلا
ایتدی . اجرایه قرار ویردم . و برصباح (لور) ده چالیشان
آرقاداشلرمله بر قاق کله تعاطی ایتدکن سوکرا یاواشجه
(ژوقوند) ک بولوندینی صالونه کچدم . هیچ بر سس
ایشیدیلرین ب صالونده (ژوقوند) بانا گولیوردی .

« اونی دیواردن ایندیهرکدن سوکرا ، جا کتمک آلتنده ،
کیسه یه سزدرمکسزین کورتورمک پک قولای اولدی .
« اوندن سوکرا نه قادار تحریاتده بولونولدی . نه قادار
جوق . سوله نیلیدی و یازیلیدی . فقط کیسه نیم گبی لایموت
آرلره محبوب کوچوک بر شیطان طرفندن سرقت ایدیلر جکی
دوشونه مدی .

« اورتوسیه برابر تمام ایکی بچی سنه اونی بر مال مقدس
گبی یانمده ساقلاقم . توقیف اولونماقندن قورقاراق بولوندینی
یردن چیقارماغه جسارت ایدمه یوردم . اوندن استفاده ایتک
ایچون نه دوشونورسم نهایت بانا پک تهلکلی کورونه رک موقع
فعله چیقما یوردی .

« بر جوق کورولتولردن ، پولیسک خرسزی کشف ایچون
صرف ایتدیکی بر جوق جهلردن سوکرا هرکس صوصدی .
و آرق کیسه (ژوقوند) دن بحث ایتمه که باشلادی .

« نهایت ، ایتالیان رسامک اثرندن یالکیز کندی استفاده
ایچون دکل ، علم مدینیت و صنعتکده حیرانیتله تماشا ایلر
استفاده سنی تأمین ایچون و پک طبیعیدرکه وطنییه ده دوشونه رک
مشهور تابوینی اورتیه چیقارما یه قرار ویردم . »

پکن گون ، قاضی کوی واپورنده قارشیمده اوطوران
اوچ کنجی دیکله دم . اوچنکده سنلری بکری یی کچمیوردی .
ایکبسی تمیز ظریف کینیشلردی ، بلکه ایکی قاردهش ایدیلر .
اوچنجیسی اونه کیلردن داها بویوک فقط داها آظریف ایدی .
اوچییه شن ، احتمال مکتب آرقاداشی ایدیلر .

آلمده کی غزیه گوز کزدریرکن بلاختیار قولاق مسافری
اولم : قادیلردن ، بحث ایدیورلردی . بحث اُچجه زماندنبری
دوام ایتدیکی آکلشیلویوردی .
بردن اُک بویوکلری قالدی :

— فقط ناسل اولور عزیزم ، دیدی ، جمعیت بشریه ده
قادینک موقعی . ارککک موقعندن دائماً آری ، دائماً اوزا قدر .
برگون ارککک مالک اولدینی حقوقه قادینکده مالک اولاجاغنی
ناصیل تصور ایدیورسکیز ؟ بوفکریکزه « خا . بودوغرو
دکلدر ، بواصلا ، اولمایا جاق ! » دین بر دکل ، بالذات طبیعت
بویله سولیور . ایکیکیزده نیم قادار بیلیرسکیز که ارککک

قوتك اڭ قويىمى كندىسىنى صرف واستعماله حاجت
بر اقامان در. - بير كورد -

تبيلك، غير محسوس بير تدرىيحتله، بوتون فضائلى
هلاك ايدر. - روش فوقو -

حقيقت عقلده دورور؛ حسن قلبه قادار نفوذ ايدر.

جهانك اڭ نجيب سوائى شودر : دنياده نهيلىك
ياپه بيليرم ؟

بير عمل خيرى تسهيل ايتك، او عمل خيرى اجرا
ايتك ديمكدر. - حضرت محمد -

كفران نعمته معروض اولماق، درمآنده لره معاونتده
قصور ايتك دن داها اي در. - لارويه ر -

جومردلك يالڭىز ويرمك دن عبارت دكل لايقه
ومحلنده ويرمك در. - لارويه ر -

بير ايسلك ياپماق و مقابلنده ايسلك بلكه مك ايسلك
ياپماق مزيتى غائب ايتك در. - چينجه مثل -

تصدقده نزاكت نعمتك لطفيدر.

- سوللى پرودودم -

مصر بير ايسلك اڭ فنا قلبى مغلوب ايدر.

- سه نهك -

اي اولماقده نه قادار بويوك شان وشرف اولديغى
يالڭىز بويوك يورك لر بيلير. - فه نه لون -

هر كس زمان مساعدى بلكر، بعضلى زمان مساعدى

كتيرير. طالعك آفريده لرى و آفريننده لرى اولديغى

كيي. - بير كورد -

مغفور اولماق ايچين مغفرت ايت. - سه نهك -

يوركى [جسارتى] اولانك هر شئي واردر.

- انكليز ضرب مثلى -

« كبان رشديه معلمى عبدالله » امضاسيله اوزون بر تلغراف
آلدق،

معلم اُفندى تلغرافنده « اسلوب قديمى محافظه ايدى درك القباى
عثمانيك شكل اصلاحنى بولدم. و بوكا توفيقاً بيكرجه اطفاله
آز زمانده خطاسز مگملا اوغويوب يازماي اوكره تمكه موفق
اولدم. » دييور. كبان قائمقامى شكرى بك. ذيلنده مخدو-
ملريله ايتديكى تجربه اوزرينه عبدالله افنديك تدريساتيك پك
مكمل اولديغى تصديق ايديور.

بز عبدالله افنديك سعيى پك تقدير ايدى در. فقط بزم
فكر مرجه اُلقباى عثمانى قابل اصلاح دكلدر. لاتين حرفلرني
قبول ايتك عملى اولماسده. بزجه پك موافقدر. واقعا بو،
بردن غير ممكن، كوچ، غير عملى كورونور. حقيقتده ايله در.
فقط بوكون عملى اولماسيله يارينده غير عملى قالاغنى بيله من.
بوكون عبدالله افندى گيبي اُلقباى عثمانى اصلاحه چالیشان،
نهايت اوني باشقه بر شكله قويان چوق وار. بزم فكر ضجه.
اصلاح ايديله يكي سويله من اُلقباى عثمانيك يكي شكللى عدم
موقفته معروض قالاغى و بركون احتياجات و ضرورات، بوكون
غير عملى اولان لاتين حرفلرني بزه قبول ايتديره چك.

يچن هفته قارغلر مندن صور مشدق : « بوتون خيايتگى
كچيرمكه مجبور اولديمگىز بر منقاه كيدر كن يالڭىز اوچ كتاب
كوتورمه گىز لازم كلسه تورگجه اولاراق هانكي كتابلرى انتخاب
ايدى درديگىز ؟ » . استفساريمزه داها اون كونه قادار جواب
ويرمه بيله چكلرى حالده قارغلر مندن شيميدى يه قادار [۲۸۸]
جواب آلدق. اڭ زياده انتخاب ايديلن فيكرت بلك « رباب
شكسته » سى در. « رباب شكسته » (۱۹۵) رآى ايله انتخاب
ايديليور. صوكر (۱۷۴) رآى ايله جلال نورى بلك « مقدرات
تاريخيه » سى و (۹۳) رآى ايله ده « روح الاقوام » انتخاب
ايديلدى. باشقه بر چوق رآيلر ايله پك مختلف كتابلر انتخاب
ايديور : حج يولنده، قهريات، مائى و سياه... الخ...
احتمالكه بر هفته يه قادار كله چك جوابلر، بو هفته انتخاب ايديلنلردن
بوسبوتون باشقه اثرلرى اكثر يتله انتخاب ايدى چك.

قارغلردن، نهايت كانون اولك (۱۴) نجي كونه قادار
جواب كونده رمه لرني و امضالريني واضح آتمالريني رجاييدهم.

سرور برير

يگى فلسفه سانحه لرى

تنيكل مخالفت تأمين مخالفت دن قولاي در.

- بير كورد -

حق دوام ايدن قوت در. - كوستاو لوبون -